

RENTA RODZINNA PO MĘŻU

Fundacja TAURUS

Renta rodzinna :

Kwestie prawne związane z rentą rodzinną regulują przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2023. 1251 t.j.).

Co to jest renta rodzinna i jakie są przesłanki jej uzyskania?

Renta rodzinna to świadczenie wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, które przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Ponadto renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci pobierała zasiłek przedemerytalny, świadczenie przedemerytalne lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. W takim przypadku przyjmuje się, że osoba zmarła spełniała warunki do uzyskania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej:

W razie spełnienia przesłanek do uzyskania renty rodzinnej, o to świadczenie mogą ubiegać się następujące osoby:

- *Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione.*

Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1. do ukończenia 16 lat,
2. do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
3. bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

- *Przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka.*

Dodatkowo muszą być spełnione przesłanki: osoby te zostały przyjęte na wychowanie i utrzymanie co najmniej na rok przed śmiercią ubezpieczonego (emeryta lub rencisty), chyba że śmierć była następstwem wypadku, oraz nie mają prawa do renty po zmarłych rodzicach, a gdy rodzice żyją, jeżeli: nie mogą zapewnić im utrzymania albo ubezpieczony (emeryt lub rencista) lub jego małżonek był ich opiekunem ustanowionym przez sąd.

- *Małżonek (wdowa i wdowiec).*

Wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1. w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo
2. wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w pkt 2.

Małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych powyżej miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

Wdowa niespełniająca warunków do renty rodzinnej, niemająca niezbędnych źródeł utrzymania ma prawo do okresowej renty rodzinnej:

1. przez okres jednego roku od chwili śmierci męża;
2. w okresie uczestniczenia w zorganizowanym szkoleniu mającym na celu uzyskanie kwalifikacji do wykonywania pracy zarobkowej, nie dłużej jednak niż przez 2 lata od chwili śmierci męża.

Opisane w tym punkcie zasady odnoszą się odpowiednio do wdowca.

- *Rodzice (za rodziców w rozumieniu ustawy uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające).*

Rodzice mają prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1. ubezpieczony (emeryt lub rencista) bezpośrednio przed śmiercią przyczynił się do ich utrzymania
2. spełniają odpowiednio warunki określone dla wdowy i wdowca w art. 70 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz, co do wieku, również w art. 70 ust. 5 tej ustawy.

Wysokość renty rodzinnej:

Renta rodzinna wynosi:

1. dla jednej osoby uprawnionej - 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu
2. dla dwóch osób uprawnionych - 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu
3. dla trzech lub więcej osób uprawnionych - 95% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu

Za kwotę świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, uważa się co do zasady kwotę emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, z wyjątkami określonymi w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Podstawę obliczenia emerytury, która przysługiwałaby osobie zmarłej, pomniejsza się o część kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, które zostały wypłacone w ramach podziału środków w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa albo w przypadku śmierci osoby, dla której Zakład prowadzi to subkonto.

Podział renty rodzinnej między kilka osób uprawnionych:

Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna. Renta będzie podlegać podziałowi na równe części między uprawnionych. W razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty rodzinnej po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych organ rentowy dokonuje podziału świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności.

Odmowa przyznania renty rodzinnej:

Odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję lub do protokołu sporządzonego przez ten organ w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Organ rentowy przekazuje niezwłocznie odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu. Organ ten, jeżeli uzna odwołanie w całości za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję. W tym przypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu.

Odwołanie powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, związane przytoczenie zarzutów oraz wniosków i ich uzasadnienie oraz podpis ubezpieczonego albo przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika ubezpieczonego.

Ubezpieczony może działać w sprawie samodzielnie, bądź przy pomocy pełnomocnika (w razie działania przez pełnomocnika konieczne jest by do odwołania dołączyć dokument pełnomocnictwa, który potwierdzi umocowanie pełnomocnika do działania w imieniu i na rzecz ubezpieczonego) albo przedstawiciela ustawowego, opiekuna lub kuratora.

W odwołaniu należy wskazać czy decyzję ZUS zaskarża się w całości czy w części (jeśli w części to należy wskazać, z którą częścią decyzji się nie zgadzamy).

Sąd oddala odwołanie, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia. W przypadku uwzględnienia odwołania sąd zmienia w całości lub w części zaskarżoną decyzję organu rentowego i orzeka co do istoty sprawy. W treści uzasadnienia należy związane opisać stan faktyczny i rozwinąć postawione na wstępie pisma zarzuty i wnioski, w tym wnioski dowodowe.

Więcej informacji na stronie: www.poradyprawne-aurus.pl

Informator został przygotowany w ramach realizacji przez Fundację TAURUS zadania publicznego w zakresie prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, bezpłatnej mediacji oraz edukacji prawnej w Poznaniu w 2023r.

Zadanie publiczne jest finansowane ze środków budżetowych Miasta Poznania.